

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Breulstraat 110A

Moorslede, West-Vlaanderen

2026B158

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Aaron Willaert, Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2026

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	9
1.2.1 Landschappelijk kader	9
1.2.2 Historisch kader	14
1.2.3 Archeologisch kader	23
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	28
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van een bedrijfsgebouw met kantoor in Moorslede, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 9888 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 6522 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als ambachtelijke bedrijven en kmo's en in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

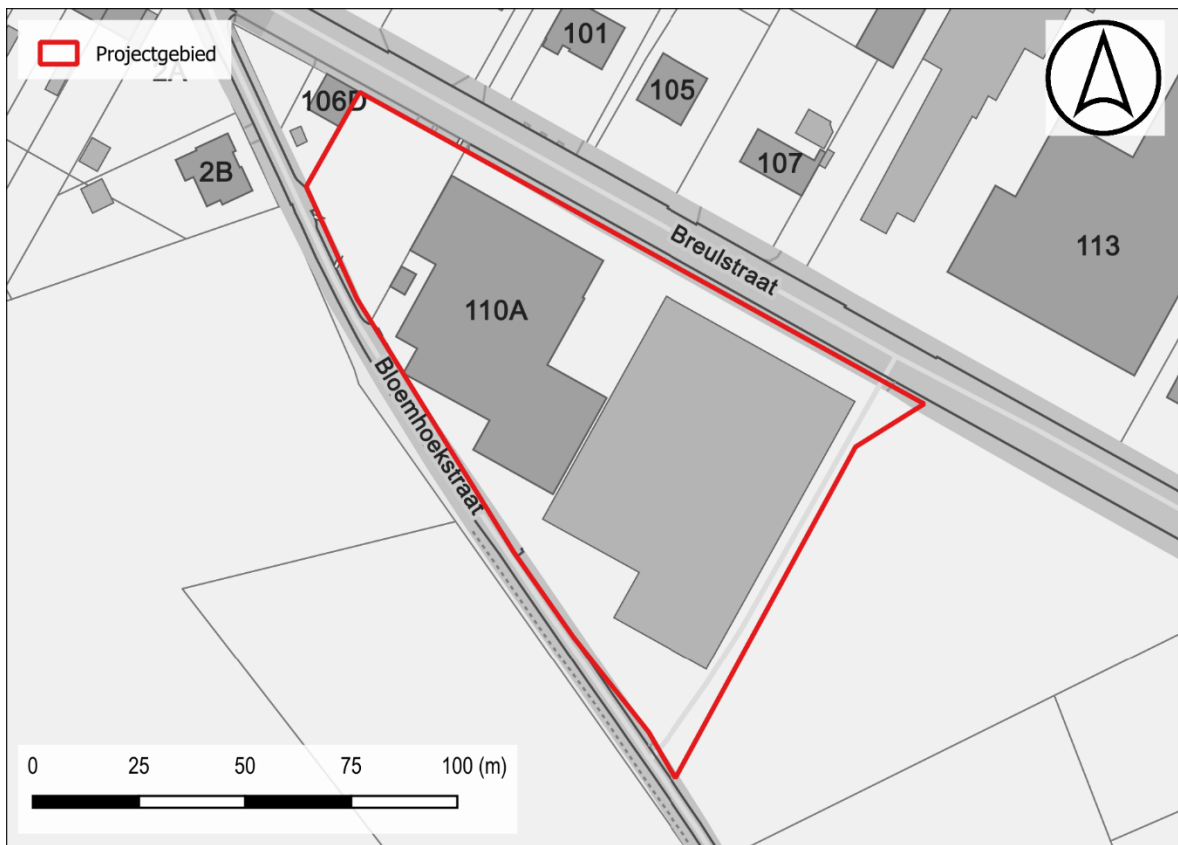
RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

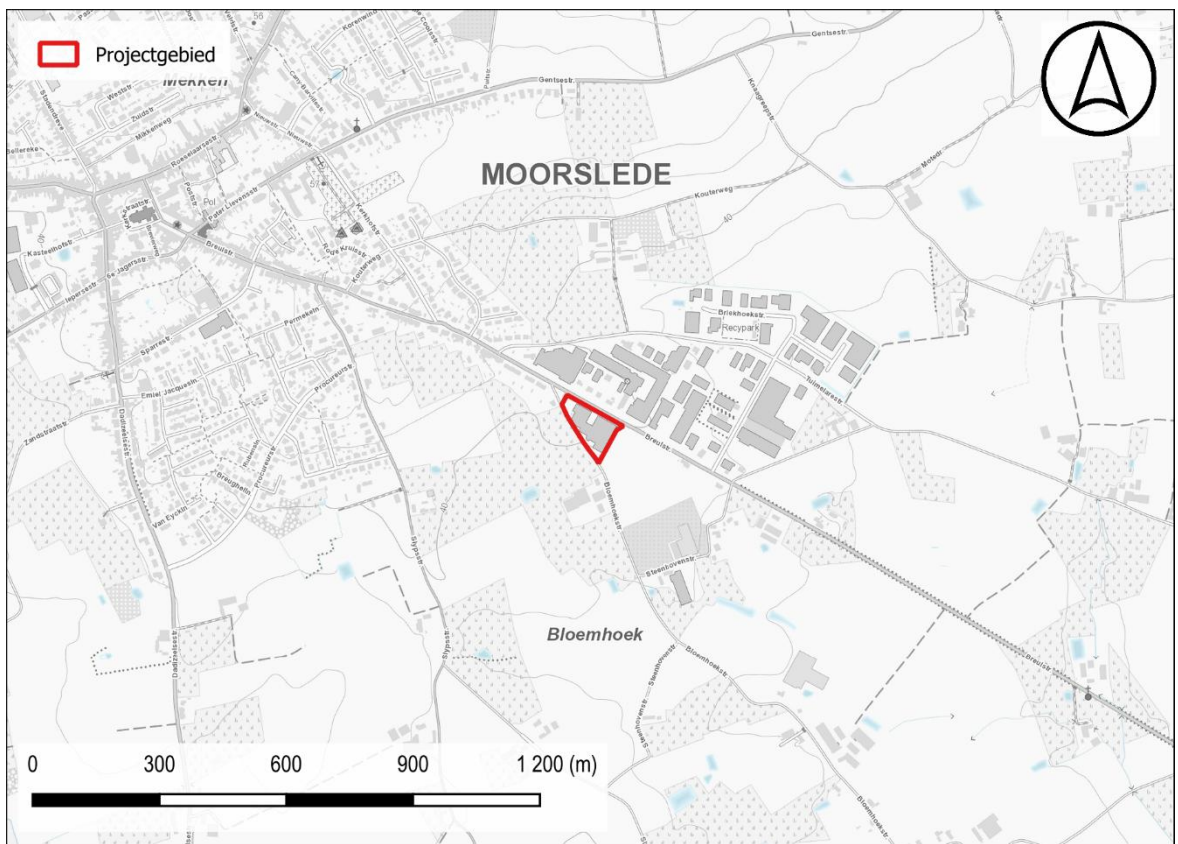
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2026B158	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 58969	Y ₁ : 175897
	X ₂ : 59246	Y ₂ : 176095
KADASTER	Moorslede afdeling 1, Sectie C, Nummers 97X2, 97 ^E 2, 97V2	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4 tot 6	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied situeert zich langs de Breultstraat (noord) en de Blomhoekstraat (zuid) in Moorslede, provincie West-Vlaanderen. Het centrum ligt op ca. 1100 m ten noordwesten van het perceel.

Moorslede is voornamelijk een landbouw- en woongemeente en kent een matig golvend reliëf. Moorslede is gelegen in zandlemig Vlaanderen, aan de Brou-, Heule-, Papeland-, Passendale- en Roeselarebeek en aan de voormalige spoorlijn Ieper-Roeselare.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

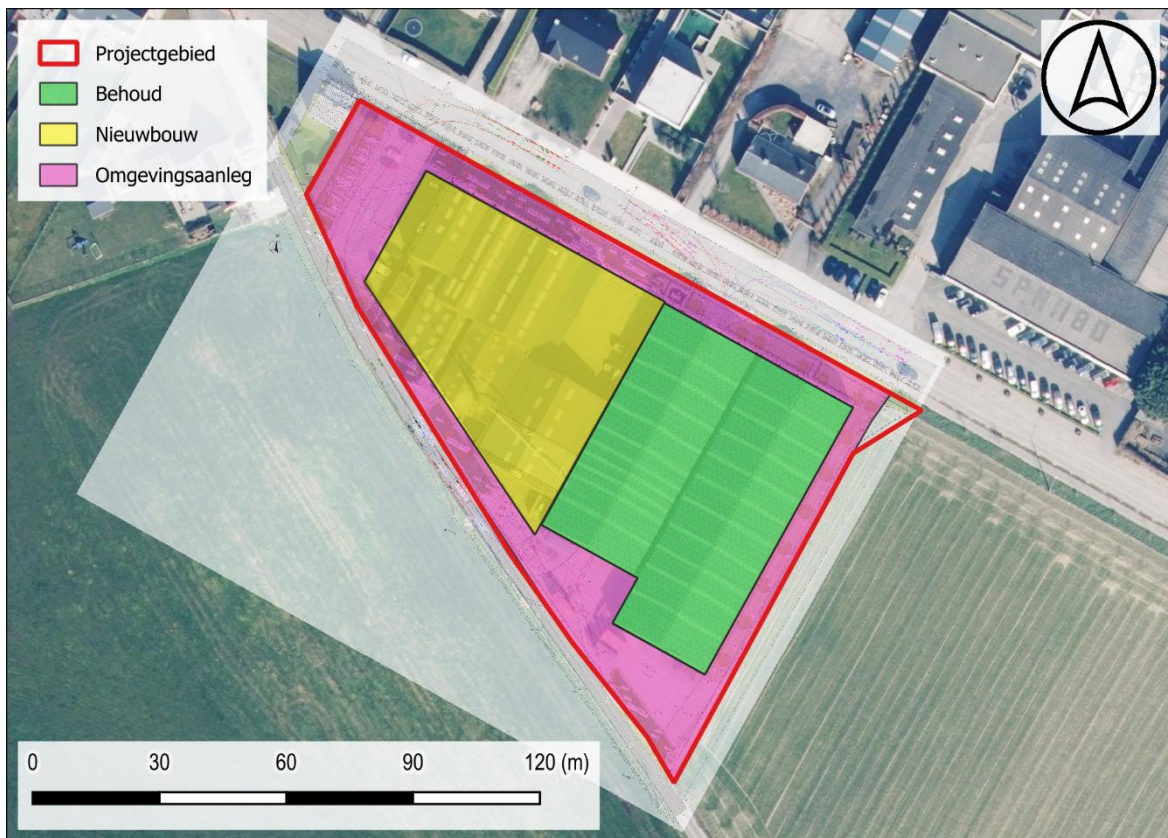
De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 9888 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 4071 m². Op heden is ca. 5528 m² van het terrein bebouwd en de rest verhard. Hiervan wordt in het kader van dit project ca. 2163 m² gesloopt, voornamelijk aan de westelijke zijde en wordt quasi alle verharding uitbroken.

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van een bedrijfsgebouw met kantoor. Na de noodzakelijke sloopwerken wordt een nieuwbouw gerealiseerd met een footprint van ca. 2997 m². Deze winkel wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie

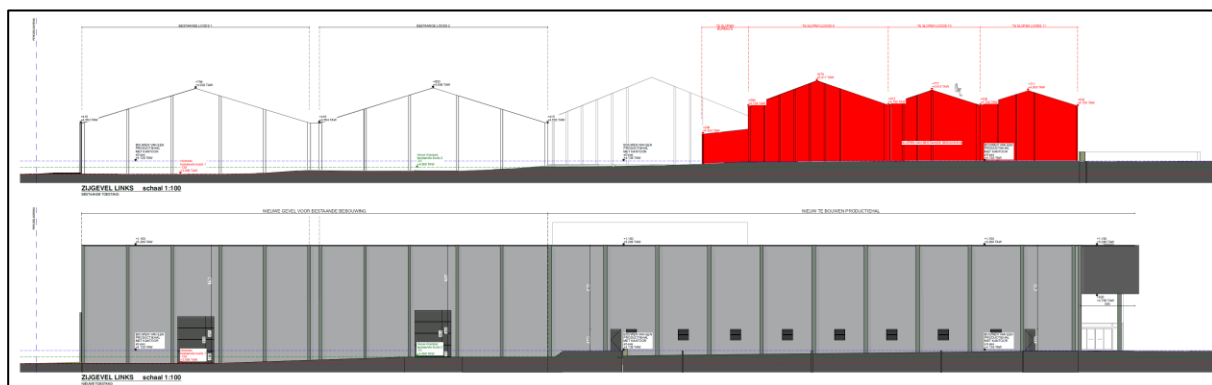
Rondom het nieuwe winkelpand wordt nieuwe verharding en groenzone gerealiseerd over een oppervlakte van ca. 3427 m². Voor deze buitenaanleg wordt een bodemingreep gerekend van ca. 50 cm-mv.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

Figuur 6: Dwarsdoorsnede sloop (boven) en bouw (onder)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Moorslede is gelegen op de zuidwestelijke flank van een restheuvel die zich ten oosten van de Rug van Westrozebeke bevindt. De restheuvel wordt van de Rug van Westrozebeke gescheiden door de vallei van de Passendalebeek ten westen van het dorpscentrum. Een 500-tal meter richting het oosten stroomt de Papelandbeek. Het plangebied bevindt zich ca. 1 km ten zuidwesten van het dorpscentrum.

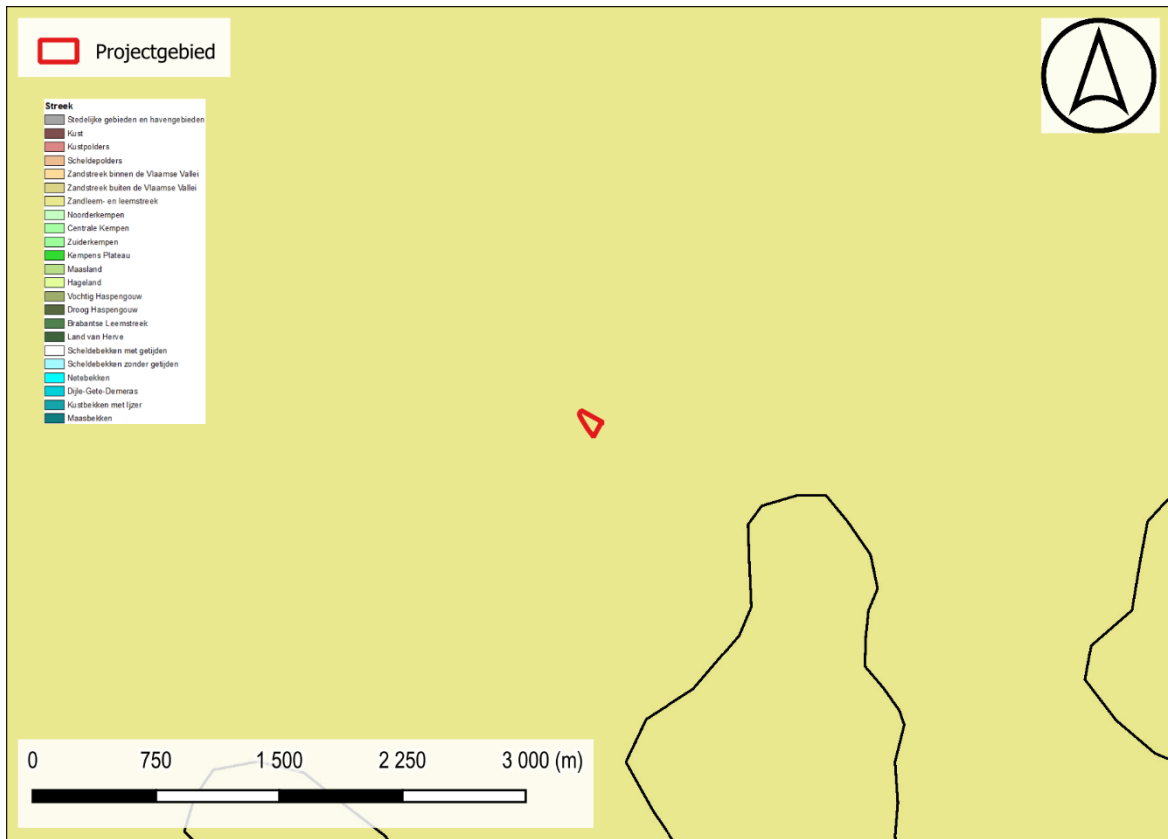
Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte van **ca. 39.4 tot 41.6 + m TAW**. Het perceel loopt duidelijk op in noordwestelijke richting.

Het projectgebied is gelegen in de **Formatie van Tielt**. Deze formatie bestaat uit ondiep marien zeer fijn zand dat naar onderen toe overgaat in een zeer-fijnzandige grove silt. Deze sedimenten werden afgezet tijdens het Ieperiaan (56,0 Ma - 47,8 Ma). De formatie wordt van boven naar onder (en van jong naar oud) onderverdeeld in het Lid van Egem en het Lid van Kortemark.

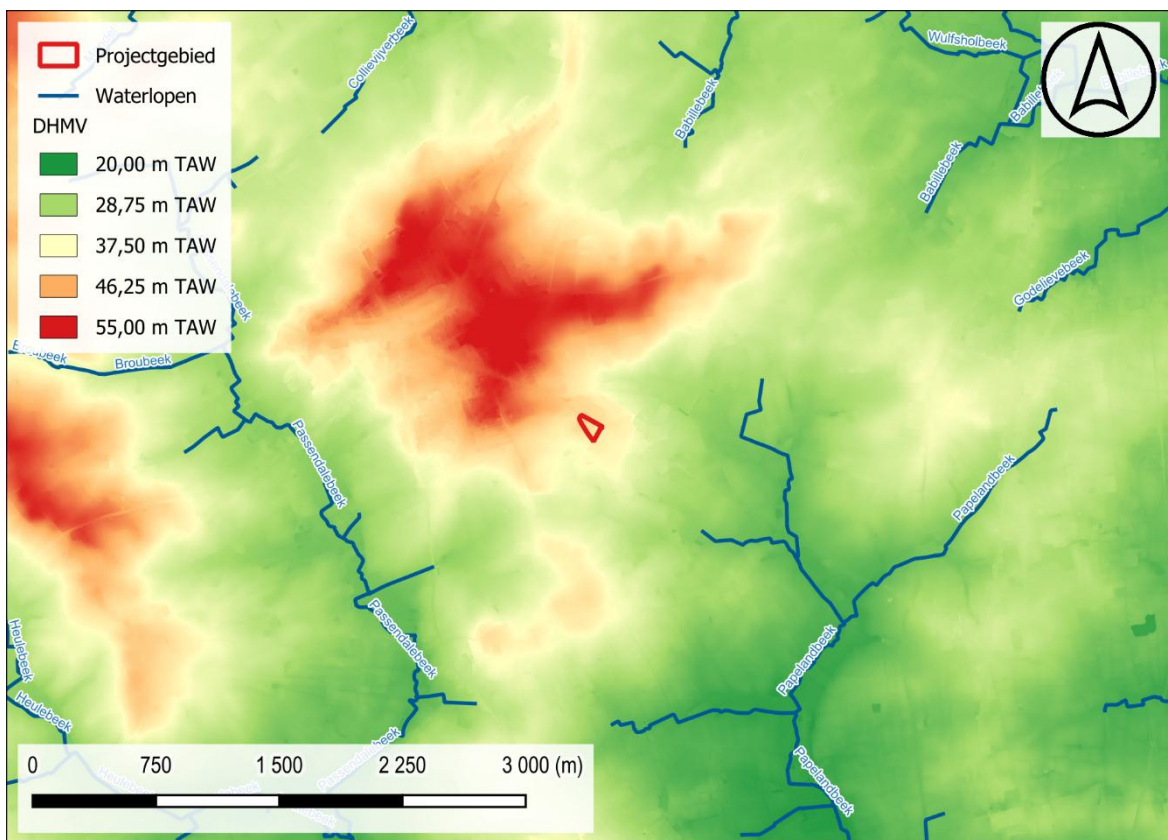
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiellose, lichte zandleembodem weer waarbij het eolisch dek zeer dun kan zijn en de afzettingen van het Tertiair dagzomen.

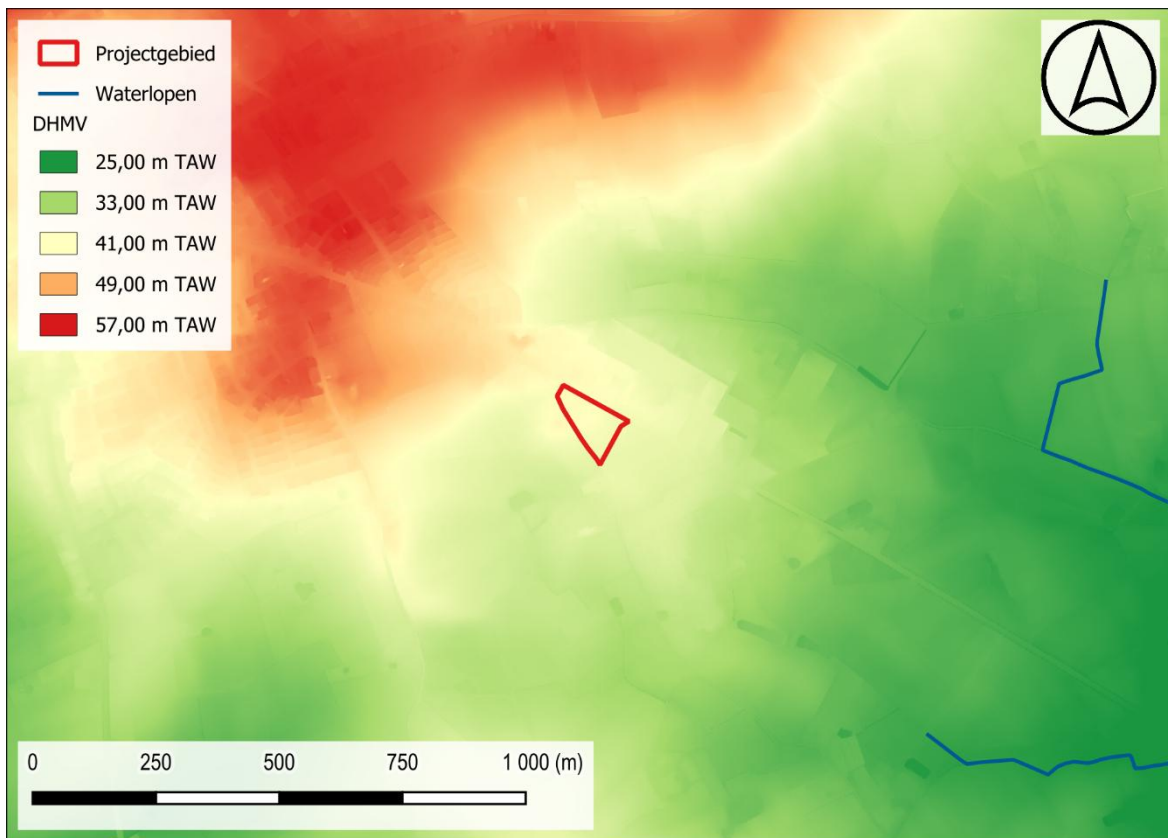
De locatie, op de rand van een getuigenheuvel nabij de vallei van de Papelandbeek, moet ongetwijfeld zeer aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende jager-verzamelaars. Hierbij dient echter, vanwege de helling van de omgeving, ook rekening gehouden te worden met een significante mate van erosie in het verleden.

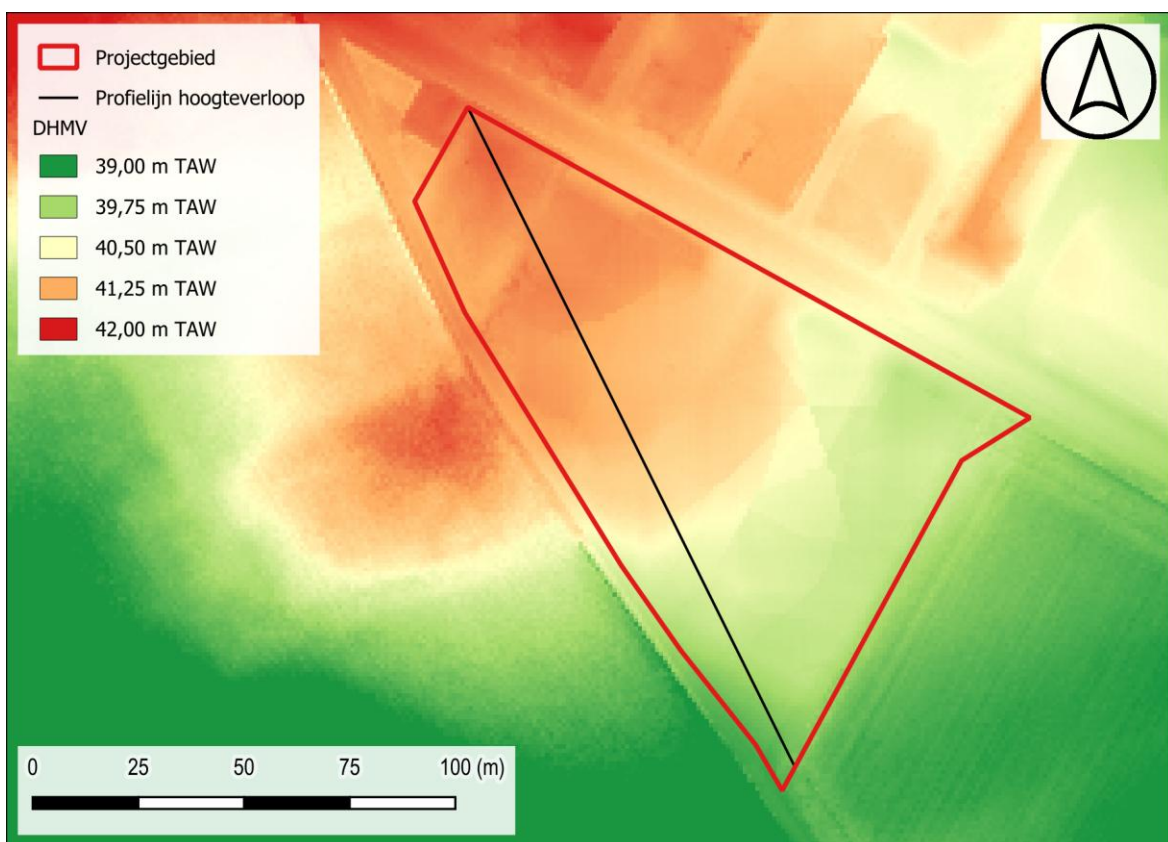
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

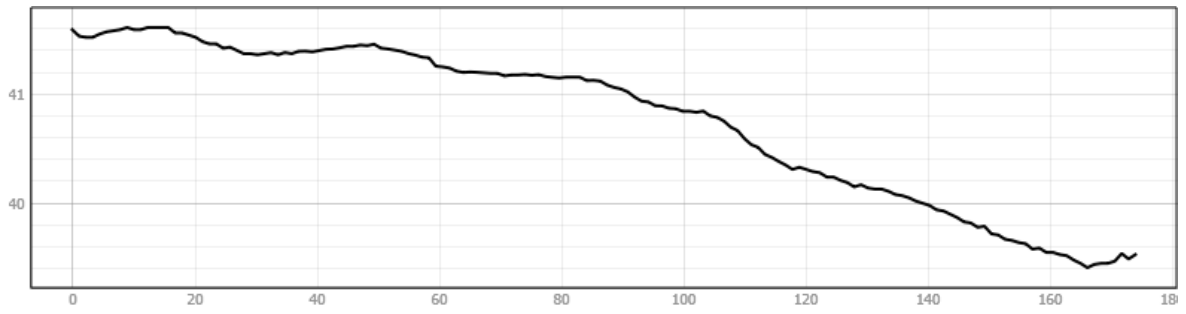
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

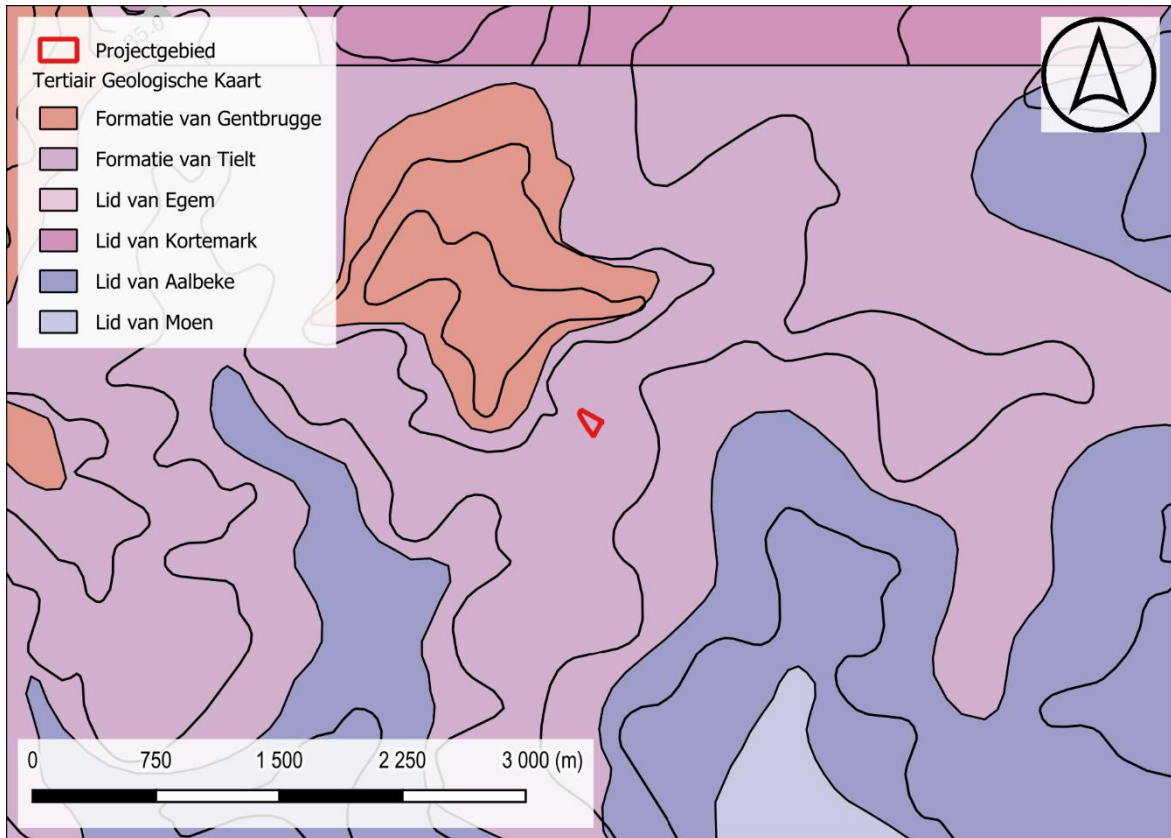
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

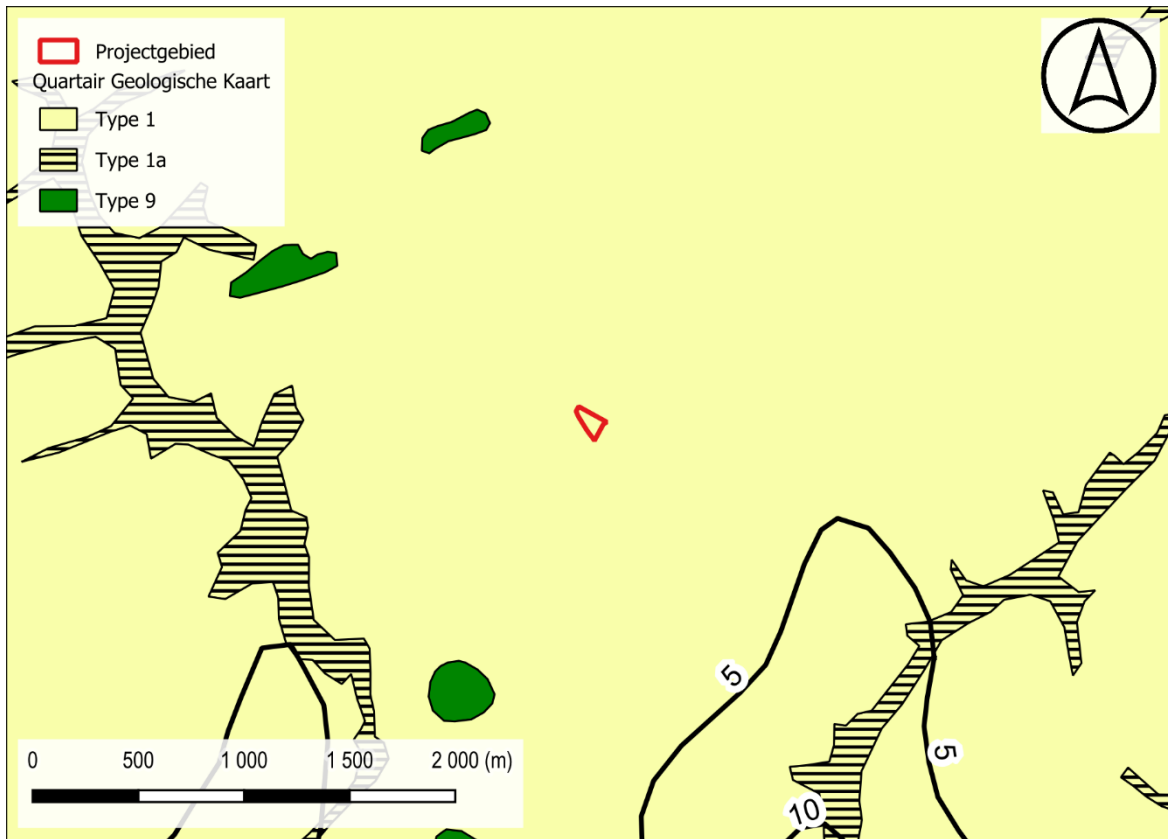
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

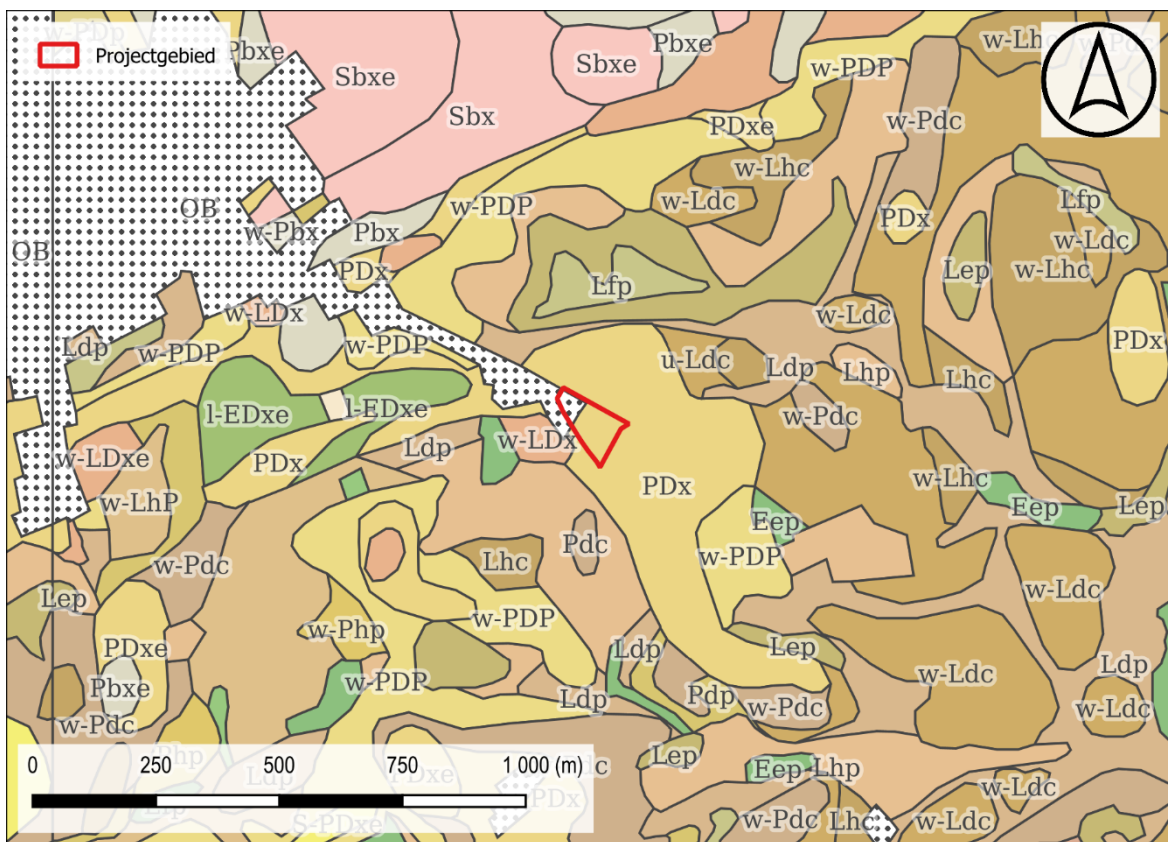
Figuur 11: Hoogteverloop NW-ZO

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Moorslede

Eerste vermelding in 1085 als *Morcelede*. De heerlijkheid Moorslede bezat gronden tot in Nieuwkerke en Ardoorie, en kwam circa 1700 in het bezit van de heren van Dadizele. De heer oefende de hogere, de middelbare en de lagere rechtsmacht uit. Bestuurlijk en fiscaal behoorde Moorslede tot de Kasselrij Ieper (Oost-Ieper-Ambacht). Het in 1617 herbouwde kasteel of " *'s heerenhuis*" bevond zich iets ten westen van de kerk, na 1700 werd het een kasteelhoeve. Te Moorslede bevonden zich nog (gedeelten van) andere heerlijkheden: de heerlijkheid *Slyps*, de heerlijkheden *Watermeulen* en *Strooiboom*. Het patronaat van de Sint-Martinuskerk werd uitgeoefend door het Onze-Lieve-Vrouwekapittel van Doornik (schenking in 1188). De parochie maakte achtereenvolgens deel uit van het bisdom Doornik (tot 1559), Ieper (tot 1801), Gent (tot 1834) en Brugge.

In 1673 bestond een derde van Moorslede nog uit heide en bos. Op de Ferrariskaart (1770-1778) zien we in het noorden en noordoosten van Moorslede een vrij groot bosgebied met het *Capelle bosch*" en *'t Veldt bosch*.

Sinds de 13de eeuw was er te Moorslede een *Passanten Gasthuis Ten Bunderen*, waarop het huidige klooster teruggaat. Vanaf 1815 uitbouw van een pensionaat *Ten Bunderen* ten zuiden van de kerk aan de toenmalige Yperstraat; oprichting van een aantal wijkschooltjes.

Het vooroorlogse dorp had een concentrische aanleg met marktplein ten oosten van de kerk. Ten westen van kerk en klooster verbond de smalle Pastorijstraat het kruispunt Dadizele-/Yperstraat met de Roeselare- en Statiestraat (oude straatnamen). De gemeenteraadszittingen hadden plaats in de herberg zogenaamd *Gemeentehuis* aan de Yperstraat.

In de Eerste Wereldoorlog, sinds de slag om Passendale (31 juli - 10 november 1917) kwam de frontlinie veel dichterbij te liggen. De nagenoeg totale verwoesting van Moorslede - met uitzondering van het gehucht Slyps en enkele hoeves, aan de zuid- en zuidoostzijde - vond dan ook voornamelijk plaats in 1917-1918, dit door Britse beschietingen en het opblazen van strategische gebouwen door de Duitsers, zoals onder meer de kerk. Eind september, bevrijding van Moorslede onder meer door het Belgische *6e (regiment) jagers te voet*.

Vanaf 1921, wederopbouw onder leiding van de controlerende gemeentearchitect R. Cauwe (Brugge), grosso modo naar het vooroorlogse aanlegplan. De Sint-Martinuskerk werd getrouw en op dezelfde plaats wederopgebouwd. De vooroorlogse Pastorijstraat werd verbreed en opgenomen in de Dadizeelsetraat; de pastorie werd dichterbij de kerk, op grond van het verwoeste klooster wederopgebouwd; aan de Iepersestraat op die bepaalde gronden, oprichting van de zogenaamde *Patria* of parochiezaal. Heropbouw op nieuwe locatie: het klooster aan de Stationsstraat en de zogenaamde *Kasteelhoeve* aan de Iepersestraat.²

² Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Moorslede [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13728> (geraadpleegd op 3 februari 2026).

II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied ter hoogte van onbebouwd akkerland ten zuidoosten van het centrum van Moorslede. Het huidige omliggende stratenpatroon is op dit kaartbeeld reeds te herkennen. Daarnaast worden in de nabije omgeving enkele kleinere gebouwen afgebeeld. Dit beeld is ook te herkennen op de latere 19de eeuwse kaarten. Het terrein blijft in deze periode onbebouwd. De Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) beeldt ten noordwesten een *cabaret* of met de naam *Batavia*. De Vandermaelenkaart (ca. 1846-54) toont aan de hand van hoogtelijnen hoe het landschap er in de 19de eeuw moet uitgezien hebben. Het projectgebied is gelegen langs een NW-ZO opende steenweg. Deze steenweg is aangelegd op een heuvelrug. Het terrein zelf loopt af in zuidelijke richting.

Tijdens WO I komt Moorslede binnen de Duitse logistieke zone te liggen. In 1917, in het kader van de Derde Slag om Ieper, schuift de frontlijn richting Moorslede. Het dorp wordt tijdens de oorlog totaal vernield. Dit is duidelijk te zien op 2 luchtfoto's uit WO I. In juli 1917 zijn binnen de projectgrenzen nog geen sporen afgebeeld. Op een luchtfoto van op het einde van de oorlog zijn duidelijk een aantal barakken waar te nemen. Allicht werd het terrein toen deels ingericht als logistieke zone. In de omgeving zijn ook een aantal bomkraters waar te nemen.

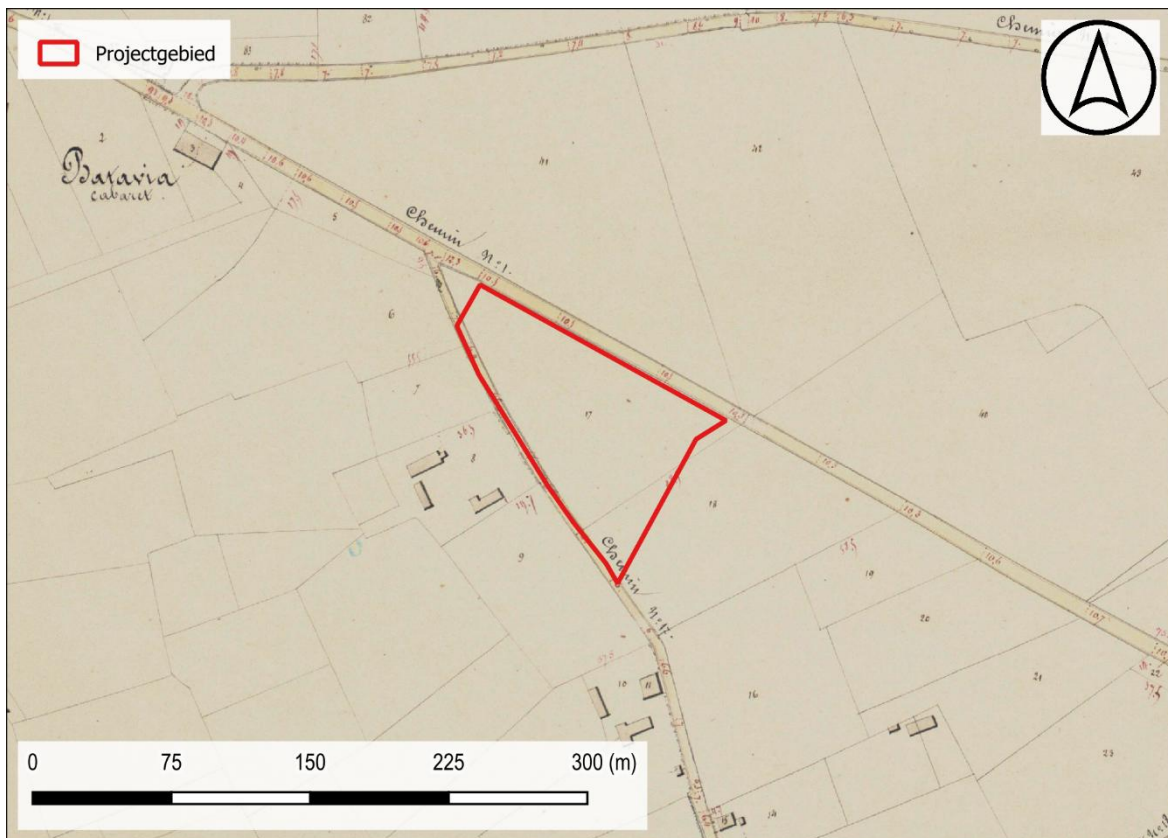
Reeds in 1971 is de noordwestelijke helft van het terrein bebouwd. De rest van het perceel doet dienst als akker- of weiland. In 1979-90 wordt ook de zuidoostelijke helft volgebouwd. Vanaf dan is de huidige situatie van het terrein te herkennen en is er op de verdere orthofotosequentie geen noemenswaardige evolutie meer op te merken.

Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

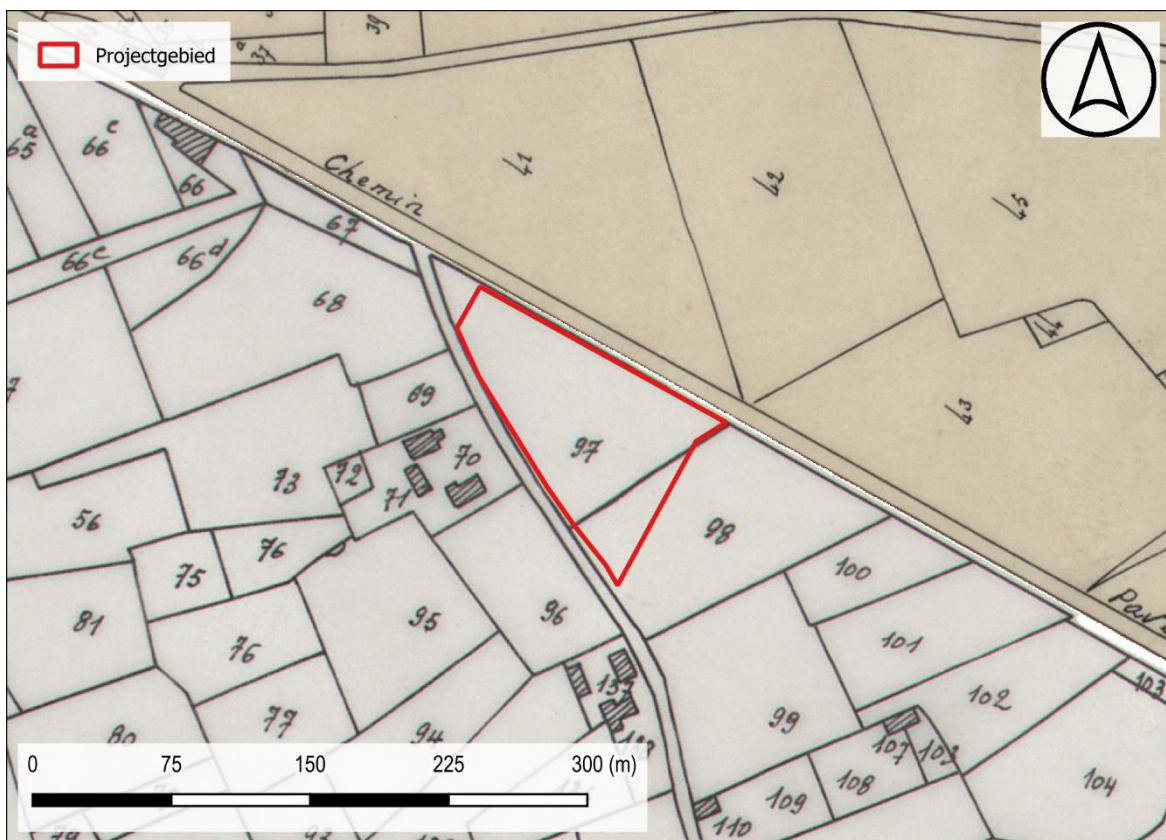
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

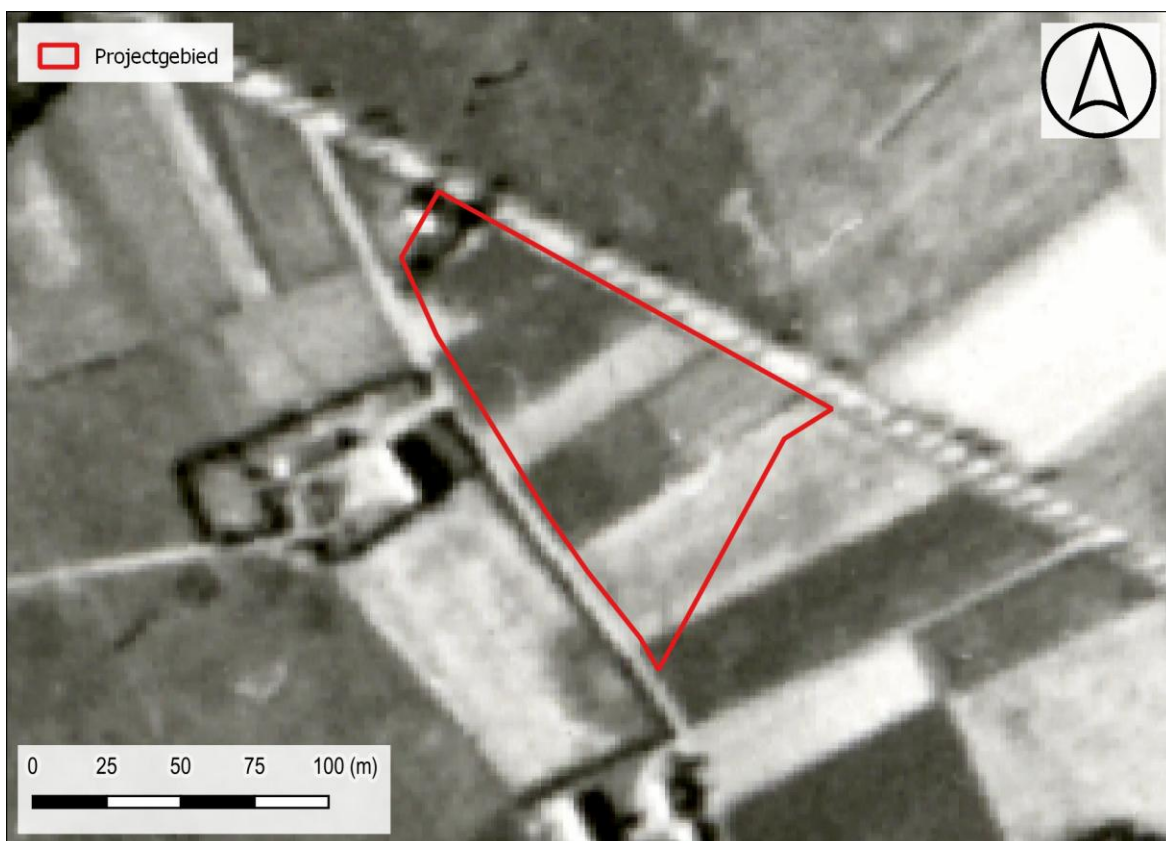
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

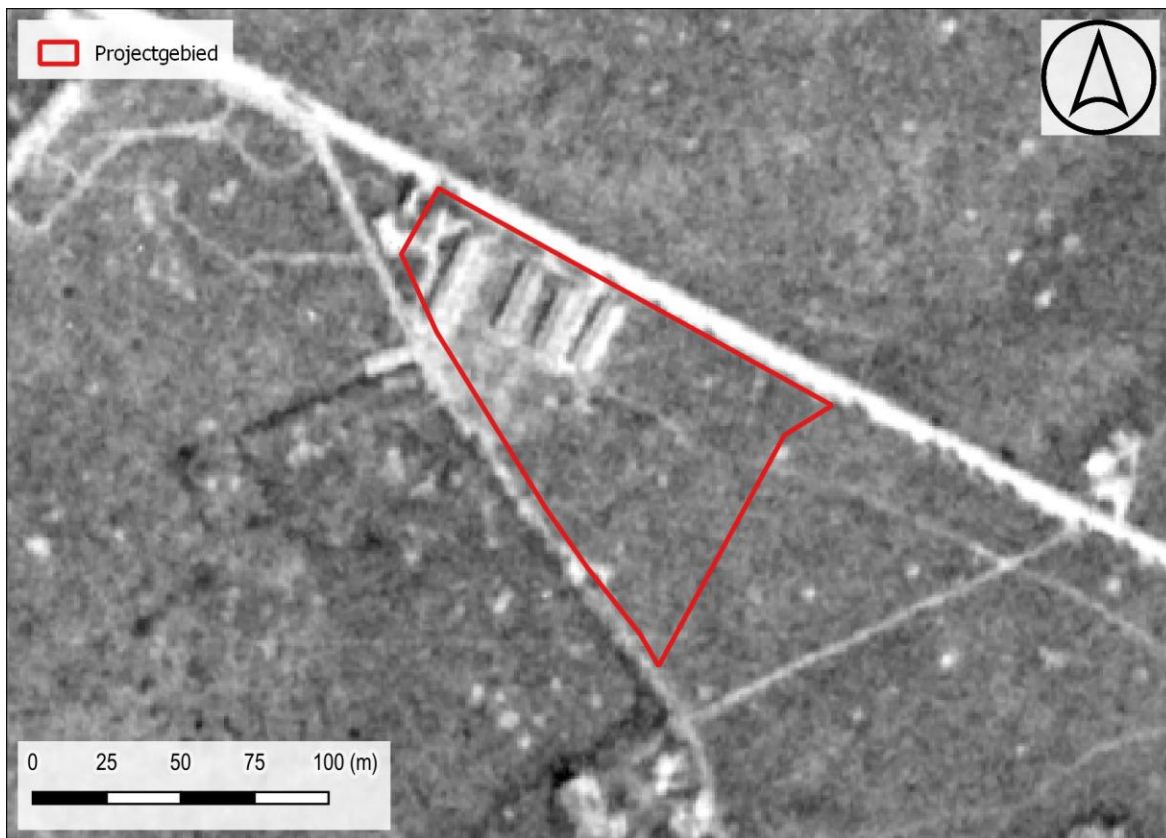
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

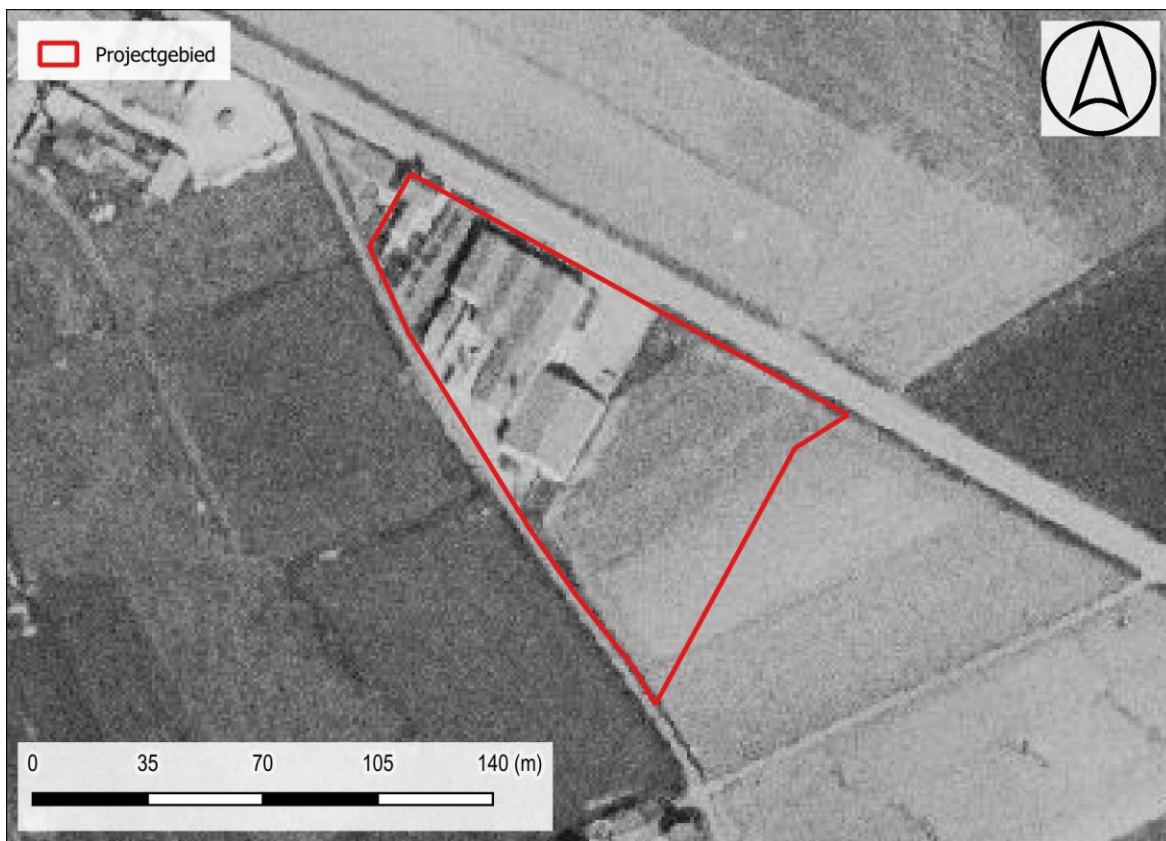
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto van 21 juli 1917 (Bron: KLM-MRA/Moorslede/744 – via luchtfoto1914-1918.be).

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto van 16 augustus 1918 (Bron: KLM-MRA/Moorslede/744 – via luchtfoto1914-1918.be).

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

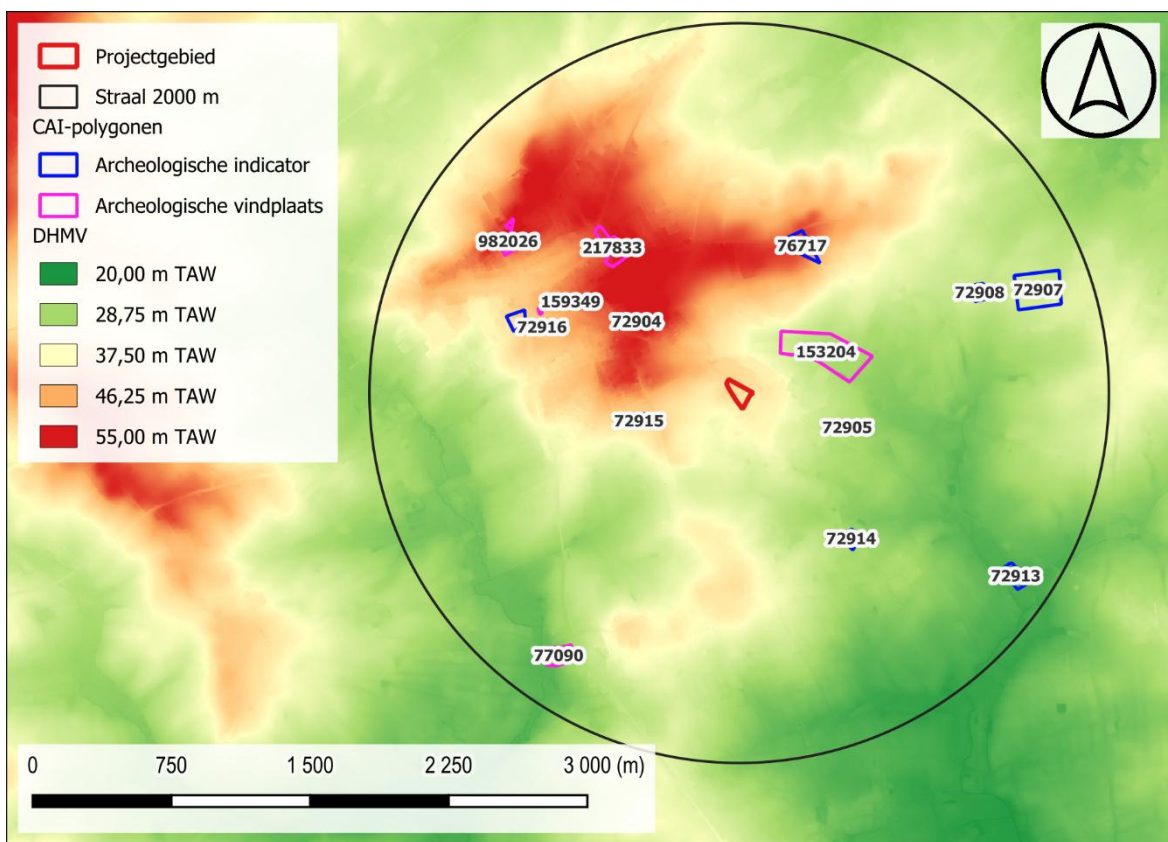
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 26: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In en rondom het dorpscentrum van Moorslede is reeds op een handvol plaatsen archeologisch onderzoek verricht. Iets verder ten zuiden van het plangebied werden bij onderzoek langs de Passendalebeek een vermoedelijk crematiegraf uit de Romeinse periode aangesneden en meerdere kuilen en greppels uit de late middeleeuwen. Het merendeel van de waarnemingen dicht bij het plangebied betreffen dan ook off-site relicten uit de volle maar vooral late middeleeuwen en vroegmoderne periode. Bij onderzoek ter hoogte van het lokaal dienstencentrum werden naast resten van de oude pastorie en klooster uit de vroegmoderne periode ook enkele impactkraters uit WO I waargenomen die duidelijk aangewend waren om munitie in te dumpen. Ook ten noordwesten, aan de Nieuwstraat, werden een groot aantal impactkraters aangesneden die gekoppeld kunnen worden aan de Britse artillerie in het kader van de Slag bij Passendale.

Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

77090	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Romeinse tijd: Brandrestengraf in de vorm van een rechthoekige kuil (volgens auteur ook mogelijk dat het om een kolenbranderskuil gaat). Onder het graf kwam een tweede spoor aan het licht: een vierkante kuil met afgeronde hoeken</p> <p>Late middeleeuwen: 8 kuilen en 3 greppels (in het oosten van het terrein)</p> <p>Bron: Gheysen Korneel, 2008. Proefsleuvenonderzoek Moorslede - Dadizeelsestraat.</p>
-------	--

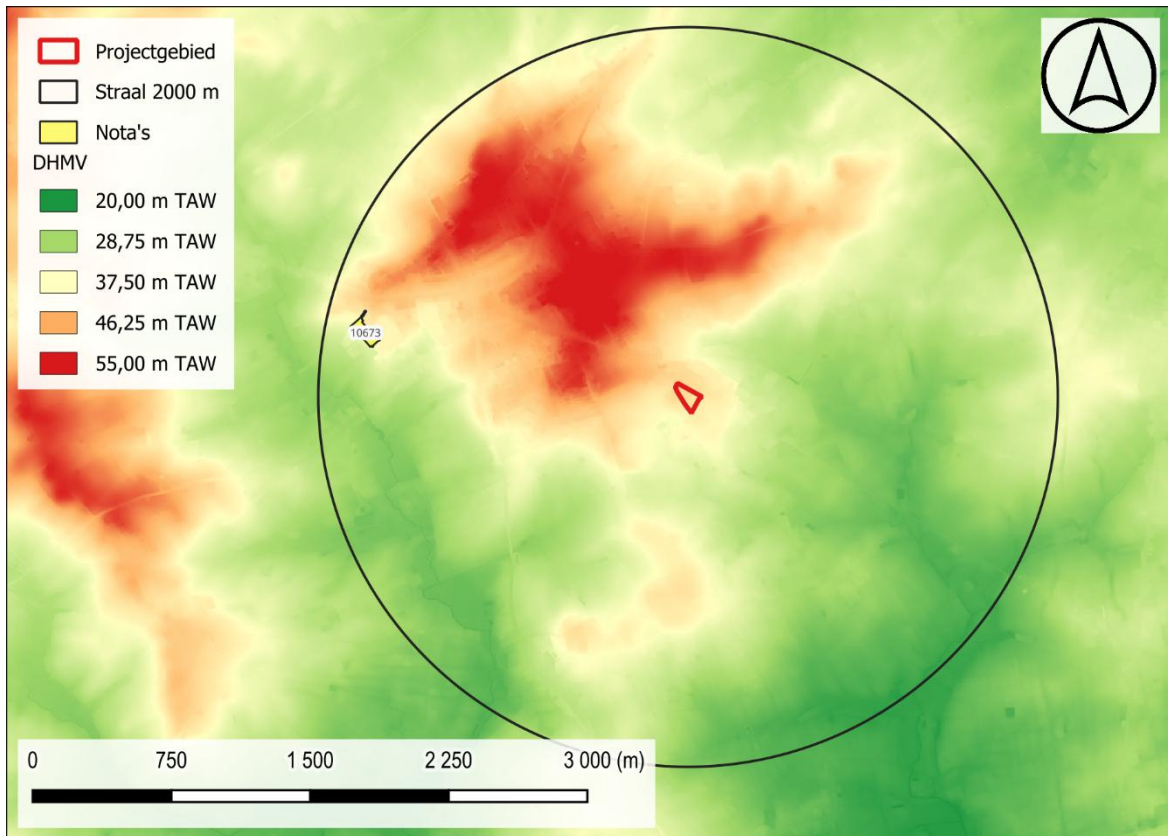
153204	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Volle middeleeuwen: gracht met grijs gebakken wandscherf uit de volle middeleeuwen een paar kleine onregelmatige kuilen</p> <p>Nieuwe tijd: perceelsgrachten, (paal)kuilen</p> <p>18de eeuw: café <i>Het Nachlichtje</i>, bakstenen fundering gevonden met veel puin en afval een hoop bakstenen, een stuk lood, een donkergroene glazen fles, fragment lichtgroen melkglas met groeven en versieringsmotieven (deel van gegoten postuur), kogelhulzen</p> <p>20ste eeuw: een houtskoolrijke band in een proefsleuf: de sterk heterogene, vrij losse, stenige en houtskoolrijke inhoud van dit spoor, evenals de aanwezigheid van heel wat ijzer wijst in de richting van een dump uit WO I, 50 bomkraters</p> <p>Bron: Hantson W., Van Couwenberge B., Ryssaert C. & Brion M. 2011, Archeologische proefsleuvenonderzoek. Moorslede Tuimelarestraat, Antea Group</p>
159349	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Late middeleeuwen: 3 ijzerzandstenen funderingen voor sokkels van zuilen of pilaren, 2 kuilen</p> <p>17de eeuw: versieringselementen van vensterbogen in natuursteen, maar ook in verguld marmer en gips, grote concentratie vensterglas, waarvan sommige met beschildering, funderingen, kelder en walgracht van de pastorie. Vlak naast de gracht bevonden zich ook 2 kademuren. 2 kuilen; in 1 van de kuilen werd Westerwaldsteengoed gevonden uit de periode van de pastorie of het klooster, meer waarschijnlijk pastorie.</p> <p>19de eeuw: funderingsresten van het laat 19de-eeuws/20ste-eeuws klooster. De sporen waren gedeeltelijk verstoord door een bomkrater uit WO I.</p> <p>20ste eeuw: 2 muntschatten uit 1960: muntschat 1 bevatte 2920 munten; muntschat 2 bevatte er 2143, minstens 6 bomputten, waarvan sommige gedumpte explosieven bevatten (o.a. 140 Duitse handsteelgranaten, kogels, obus)</p> <p>Bron: Wyns W. & Acke B. 2011, Archeologische prospectie Patria Moorslede (prov. West-Vlaanderen) Basisrapport - oktober 2011, Group Monument.</p>
217833	<p>Mechanische prospectie</p> <p>WOI: De talrijke aangesneden granaatrechters wijzen op een archeologische vindplaats binnen en vermoedelijk buiten de grenzen van het plangebied. Het is daarentegen niet te achterhalen hoe ver deze vindplaats zich uitstrekt. Alle sporen, met uitzondering van de greppel, kunnen gesitueerd worden in WO I. Gezien de greppel een alleenstaand spoor is, kan er niet gesproken worden van een site.</p> <p>Bron: Christine Swaelens met bijdrage van Charlotte Desmet 2017. Nota Moorslede, Nieuwstraat: Verslag van Resultaten.</p>
982026	<p>Mechanische prospectie</p>

Onbepaald: Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd een dikke antropogene bovengrond met hieronder een tertiaire klei-afzetting aangetroffen. Er werden over het volledige onderzoeksgebied geen archeologische waarden aangetroffen.

Bron: Verrijckt J. & Keersmaekers E. 2019: Nota Moorslede, Passendaalsestraat: Verslag van Resultaten. J. Verrijckt Archeologische Rapporten 0231, Beerse.

II. Archeologische indicatoren

72904	Indicator cartografie 18 ^{de} eeuw: Veldmolen, molen stond er reeds vóór 1768
72905	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht en gebouwen nog aanwezig in 1850
72907	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht nog aanwezig in 1850
72908	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, Gracht bewaard in 1850
72913	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht en gebouwen waren zeker nog aanwezig in 1850
72914	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht en gebouwen zeker nog aanwezig in 1850
72915	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht en gebouwen nog aanwezig in 1850
72916	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Site met walgracht, continuïteit, gracht en gebouwen nog aanwezig in 1850 maar niet meer op heden
76717	Veldkartering Steentijd: mogelijk 1 artefact (de rest was silex door vorst bewerkt), vindplaats is de hoogste plaats van een kleine verhevenheid in het landschap.

Figuur 28: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindverslagen (©Geopunt).

III. Onderzoek (nog) niet opgenomen in de CAI

10673	<p>Moorslede, Grimmertinge Proefsleuven en proefputten</p> <p>Dit gebeurde in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werd vastgesteld dat een groot deel van het terrein aan erosie en door landbouw veroorzaakte erosie is blootgesteld en dat dit na de Eerste Wereldoorlog geleid heeft tot een slechte bewaring van de bodem. Dit blijkt zowel uit de bodemprofielen, als uit de afwezigheid van sporen, structuren en vondsten, met uitzondering van de noordwestelijke hoek van het terrein, waar de bodem beter bewaard is.</p> <p>Op basis van de assessment van de archeologische data, zowel de bestaande als de nieuw gegenereerde, kan worden gesteld dat er binnen het onderzoeksgebied geen archeologische site aanwezig is, noch zijn er archeologische sporen en structuren aanwezig die een potentieel op kenniswinst herbergen.</p> <p>Bron: https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/10673</p>
-------	--

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject bij een vlasverwerkend bedrijf aan de Breulstraat te Moorslede. Het volledige plangebied heeft een oppervlakte van ca. 9888 m² en is integraal bebouwd en verhard. In eerste instantie wordt een deel van de aanwezige bebouwing en verharding opgebroken, vervolgens wordt een nieuwbouwvolume met bijhorende infrastructuur en omgevingsaanleg gerealiseerd. Deze geplande ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 6522 m².

Moorslede is gelegen op de zuidwestelijke flank van een restheuvel die zich ten oosten van de Rug van Westrozebeke bevindt. De restheuvel wordt van de Rug van Westrozebeke gescheiden door de vallei van de Passendalebeek ten westen van het dorpscentrum. Een 500-tal meter richting het oosten stroomt de Papelandbeek. Het plangebied bevindt zich ca. 1 km ten zuidwesten van het dorpscentrum. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer dat is opgebouwd uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een profielloze, lichte zandleembodem weer waarbij het eolisch dek zeer dun kan zijn en de afzettingen van het Tertiair dagzomen. De locatie, op de rand van een getuigenheuvel nabij de vallei van de Papelandbeek, moet ongetwijfeld zeer aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende jager-verzamelaars. Hierbij dient echter, vanwege de helling van de omgeving, ook rekening gehouden te worden met een significante mate van erosie in het verleden.

De cartografische bronnen reflecteren een relatief open en landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is het huidige stratenpatroon reeds deels te herkennen. Het plangebied is vrij van bebouwing en ingekleurd als akkerland. Dit beeld wijzigt niet op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal.

Tijdens WO I komt Moorslede binnen de Duitse logistieke zone te liggen. In 1917, in het kader van de Derde Slag om Ieper, schuift de frontlijn richting Moorslede. Het dorp wordt tijdens de oorlog totaal vernield. Dit is duidelijk te zien op 2 luchtfoto's uit WO I. In juli 1917 zijn binnen de projectgrenzen nog geen sporen afgebeeld. Op een luchtfoto van op het einde van de oorlog zijn duidelijk een aantal barakken waar te nemen. Allicht werd het terrein toen deels ingericht als logistieke zone. In de omgeving zijn ook een aantal bomkraters waar te nemen.

Op het oudste beschikbare luchtbeeld is in de westelijke helft van het terrein reeds bebouwing te zien. Het oostelijke terreindeel is nog vrij van bebouwing. Op het beeld van de jaren '80 is vervolgens te zien dat het volledige terrein is volgebouwd. Vanaf de opname van 2000-2003 is de huidige toestand te herkennen.

In en rondom het dorpscentrum van Moorslede is reeds op een handvol plaatsen archeologisch onderzoek verricht. Iets verder ten zuiden van het plangebied werden bij onderzoek langs de Passendalebeek een vermoedelijk crematiegraf uit de Romeinse periode aangesneden en meerdere kuilen en greppels uit de late middeleeuwen. Het merendeel van de waarnemingen dicht bij het plangebied betreffen dan ook off-site relicten uit de volle maar vooral late middeleeuwen en vroegmoderne periode. Bij onderzoek ter hoogte van het lokaal dienstencentrum werden naast resten van de oude pastorie en klooster uit de vroegmoderne periode ook enkele impactkraters uit WO I waargenomen die duidelijk aangewend waren om munitie in te dumpen. Ook ten noordwesten, aan de

Nieuwstraat, werden een groot aantal impactkraters aangesneden die gekoppeld kunnen worden aan de Britse artillerie in het kader van de Slag bij Passendale.

Concreet dient ter hoogte van het plangebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van het landschappelijk kader en gekende waarden kan gesteld worden dat de verwachting ter hoogte van het plangebied bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Daartegenover staat echter dat het terrein zo goed als integraal bebouwd en verhard is. Mogelijk heeft dit reeds een versturende impact gehad op het bodemarchief. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en bewaringskansen te evalueren. Mochten plaatselijk bodemhorizonten bewaard zijn die kunnen wijzen op beter bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactenconcentraties dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Vervolgens is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om eventueel aanwezige sporen in kaart te brengen en de impact van de geplande ingrepen hierop in te schatten indien dit nog kan leiden tot kenniswinst.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	7
Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	8
Figuur 6: Dwarsdoorsnede sloop (boven) en bouw (onder)	8
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt).....	10
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt).....	11
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt).....	11
Figuur 11: Hoogteverloop NW-ZO	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt).....	12
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	13
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt).....	13
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt).....	16
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt).....	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	17
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt).....	18
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto van 21 juli 1917 (Bron: KLM-MRA/Moorslede/744 – via luchtfoto1914-1918.be).....	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto van 16 augustus 1918 (Bron: KLM-MRA/Moorslede/744 – via luchtfoto1914-1918.be).....	19
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	20
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	20
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	21
Figuur 26: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt).....	21
Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	23
Figuur 28: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindverslagen (©Geopunt).....	27

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

